

GRØNT LANDTRANSPORTPROGRAM – MÅL OG PROSJEKTBEKRIVELSE

1. Bakgrunn

Det er vedtatt ambisiøse utslipps- og teknologimål for transportsektoren i 2030, der utslippene skal halveres i løpet av ett tiår, og det skal skje et stort skifte til lav- og nullutslipp med de vedtatte målene i NTP. Mens utrulling av elbiler har god fremdrift, er den landbaserte næringstransporten i startgrova. Situasjonen i dag er at sektoren ikke har gode nok løsninger eller virkemidler for at grønn omstilling skal skyte fart.

Den landbaserte næringstransporten er organisert i ulike bransjeforeninger og kjennetegnes av et stort antall mobile enheter og spredt eierskap. Vi mener det er behov for en bredere mobilisering og kunnskapsdeling på tvers av bransjene, samt en mer systematisk dialog med myndighetene om utvikling av løsninger.

Organisasjonene som fremgår nedenfor har derfor tatt initiativ til å etablere et Grønt Landtransportprogram etter inspirasjon fra Grønt Skipsfartsprogram. Klima- og miljødepartementet (KLD) bidrar med støtte slik at initiativet kan realiseres.

Følgende organisasjoner står bak initiativet:

2. Formål og innretting

Hovedformålet med programmet er å bidra til å realisere myndighetenes mål om å halvere klimautslippene fra sektoren innen 2030, og teknologimålene vedtatt i NTP.

Næringstransporten må også bli en del av en sirkulær økonomi, som har null eller lave utslipp gjennom livsløpet. Det innebærer at flere forhold må skje de nærmeste årene:

- Stimulere et bredt teknologiskifte i transportsektoren med større andeler utslippsfrie kjøretøyer, smarte ladeløsninger langs veien, bruk av biodrivstoff og andre klimasmarte løsninger.
- Øke konsensusen om hvilke løsninger som raskere kan skaleres og implementeres i markedet.
- Sikre lønnsomme utslippskutt gjennom økt etterspørsel i markedet etter grønnere transportløsninger.
- Skape og opprettholde grønne arbeidsplasser basert på våre fortrinn.

Gode rammebetingelser vil være avgjørende, men vi mener samtidig at det er et behov for et næringslivsdrivet forum som har som ambisjon å bidra til at omstillingen akselereres.

Grønt landtransportprogram har følgende konkrete mål:

- **Samle** verdikjeden: transportkjøpere, transportleverandører, kjøretøyleverandører, energileverandører, leverandører av teknologi og tjenester, finansieringsinstitusjoner og offentlige myndigheter.
- **Dele** kunnskap, analyser og empiri om teknologivalg og -muligheter for å redusere usikkerhet for transportselskapers investeringer i ny teknologi eller utslippsreducerende tiltak
- **Utvikle** verktøy som gir den enkelte bedre grunnlag for å etterspørre og vurdere hvilke løsninger som er best.
- **Motivere** flere til å gjennomføre grønne valg, herunder bidra aktivt i piloter for å oppnå raskere markedsintroduksjon av ny teknologi og infrastruktur
- **Bistå** myndigheter med å utarbeide rammebetingelser som bidrar til det grønne skiftet i næringslivets transporter og at utslippene reduseres på en samfunnsøkonomisk effektiv måte.
- **Skape** grobunn for nye næringer og verdiskaping i grensesnittet mellom transportsektor og energisystem.

Programmet skal være tilgjengelig for alle virksomheter – uavhengig av bransjetilknytning.

Programmet har en varighet på 5 år i første omgang. Prosjektet er delt inn i to faser: En oppstartsfasen og en gjennomføringsfasen.

3. Prosjektbeskrivelse for fase 1: Oppstart

Første del av oppstartsfasen (høsten 2020) vil primært handle om å etablere programmet, gjøre initiativet kjent og samle aktører og virksomheter som er aktuelle bidragsytere til programmet. For at programmet skal utgjøre en forskjell er man avhengig av både involvering av virksomheter og bransjeorganisasjoner, samt utvikle en forretningsmodell som sikrer tilstrekkelig finansiering for aktivitetene som skal gjennomføres.

Første del vil også handle om å samle inn relevant kunnskap og etablere en felles kunnskapsplattform for det videre arbeidet. De ulike aktørenes innspill til Klimakur 2030 vil være en del av dette. Det etableres faggrupper og arenaer for kunnskapsutveksling.

Andre del av oppstartsfasen (vinter/vår 2021) vil fokusere på utvikling av verktøy i dialogen med bedrifter og andre virksomheter.

Ett element her vil være å utvikle et innkjøpsgrunnlag for transportkjøpere og vareeiere, samt anleggssektoren. Konkrete veiledere finnes for innkjøp til offentlig sektor. Spesifikke veiledere for private innkjøp mangler. Grønt landtransportprogram ønsker å bidra til at både

offentlig og privat sektor på en bedre måte enn til nå sikrer grønnere kjøp av transporttjenester.

Et annet element kan være å vurdere samarbeid med aktører som har utviklet klimakalkulatorer for transportbruk. Slik kan man bedre kartlegge sin egen virksomhet og ulike løsnings karbonavtrykk og planlegge gode klimatiltak.

4. Aktiviteter for fase 2: Gjennomføring

Fase 2 vil primært handle om gjennomføring, altså engasjere og motivere flere til å gjennomføre grønne valg. Denne delen starter sommeren 2021, og må planlegges nærmere basert på erfaringene fra oppstartsfasen av programmet.

Noen aktiviteter programmet kan gjennomføre er:

- Invitere inn internasjonale kjøretøy-/maskinleverandører til dialogmøter/messer med norske transportkjøpere og – brukere. Programmet kan på denne måten være et bindeledd som bidrar til at flere blir kjent med det som skjer på teknologiutvikling av drivstoff, motor- og effektiviseringstiltak
- Gi mer dybdekunnskap om hvilke barrierer som eksisterer for de ulike delene av verdikjeden og bidra til at disse løftes i dialogen med riktige myndigheter. Programmet kan her bidra til å konkretisere hva som må på plass for å realisere myndighetenes mål og handlingsplaner på området.
- Bidra til at det utvikles standarder og piloter på områder som har bred anvendelse. Aktuelle områder her er fornybar energi som ladeløsninger, hydrogen og fornybart flytende drivstoff.
- Tilrettelegge for testing og bruk av prototyp av nullutslippsteknologi som fortsatt ikke er moden for markedsintroduksjon.
- Bidra til at det brukes omforente, troverdige og kvalitetssikrede data for utslipp fra transport i kalkulasjonsverktøy og livssyklusanalyser for kjøretøyene som fases inn.
- Bidra med læring og kompetanseoverføring fra transportformer som er tidlig i omstillingen til de som kommer i senere teknologifaser.
- Søke samarbeid og kunnskapsutveksling med aktuelle offentlige og private prosjekter og piloter som er i gang eller under planlegging.
- Sørge for at verktøyene som utvikles blir kjent, gjort tilgjengelig og nyttiggjort.
- Motivere flere transportkjøpere til å sette kloke klimakrav i innkjøp og logistikktiltak.
- Utnytte eksisterende og skape nye møteplasser for transportkjøpere og -leverandører.
- Ha tett dialog med Grønt Skipsfartsprogram på områder der det gir synergier.
- Bidra til bedre koblinger mellom næringsliv og virkemiddelapparat, samt andre samarbeidsaktører som nettselskaper og energileverandører, finansinstitusjoner, osv.
- Bidra til god dialog og involvering av vareeierne og innkjøperne av transporttjenester for å øke kunnskapen om og etterspørselen etter grønn landtransport.